

Силабус курсу:

СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК І АНАЛІЗ

Ступінь вищої освіти:

Магістр

Спеціальність:

Облік і оподаткування

Рік підготовки:

1

Семестр викладання:

Осінній

Кількість кредитів ЕКТС:

5

Мова(-и) викладання:

українська

Вид семестрового контролю

іспит

Автор курсу та лектор:

д.е.н. проф. Клюс Юлія Ігорівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

завідувачка кафедри обліку і оподаткування

посада

klius@snu.edu.ua

+380505610453

Viber за номером
телефону

електронна адреса

телефон

месенджер

407ГК аудиторія кафедри
ОбОп

консультацій

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Інтеграція сучасного підприємства у світове товариство призводить до необхідності впровадження нових інструментів, методів та принципів управління, розробки і реалізації стратегії розвитку та формування інформаційної бази для найповнішої адаптації до мінливого конкурентного середовища. Одним з головних чинників підвищення ефективності ведення обліку суб'єктів господарювання є саме використання стратегічного управлінського обліку у структурі внутрішньогосподарського контролю для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Результати навчання:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегічний управлінський облік і аналіз» є надання необхідних знань та сформування у студентів практичні навички з методики, організації та техніки обліку, економічного аналізу і аудиту для підготовки інформації з розробки проектів стратегічних управлінських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

а) знати мету, завдання, об'єкти, методологію організації та особливості впровадження елементів стратегічного управлінського обліку на вітчизняних підприємствах; сутність основних стратегій і концепцій; методичні основи методів стратегічного управління витратами для зменшення витрат на підприємстві;

б) уміти охарактеризувати складові стратегічного управлінського обліку; описати типові стратегії, концепції; пояснити взаємозв'язок стратегічного позиціонування фірми з прийомами управлінського і бухгалтерського обліку; визначати критичні фактори успіху за допомогою методів управління витратами; використовувати фінансові і нефінансові показники для оцінки стратегії розвитку підприємства, центрів відповідальності і приймати рішення для забезпечення успішної діяльності підприємства.

Передумови до початку вивчення:

Дисципліна вивчається після вивчення навчальних дисциплін «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Менеджмент», «Економічний аналіз», «Управлінський облік» та передує вивченю навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством», «Фінансовий аналіз», «Стратегічний аналіз і контролінг».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни. Мета викладання дисципліни полягає у формуванні та аналізі інформації про стан зовнішнього і внутрішнього середовища для розробки стратегії на довгострокову перспективу, а також для оцінки та контролю за виконанням стратегії і для прийняття регулюючих управлінських рішень стратегічного характеру.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК02).

Здатність працювати в команді (ЗК03).

Здатність працювати автономно (ЗК04).

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК06).

Здатність бути критичним та самоkritичним (ЗК07).

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК08).

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК09).

Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК10).

Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій (ЗК11).

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.(ЗК13).

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро-та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці (СК01).

Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (СК02).

Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання (СК04).

Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень (СК05).

Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій (СК06).

Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків (СК10).

Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміщення як демократичної, соціальної, правової держави. (СК11).

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04)

Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації (ПР08)

Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття (ПР17).

Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві. (ПР18).

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Сутність, принципи і вимоги до управлінських рішень.	денна 2/0/2 заочна 1/0/0,3	Принципи управління як основа управлінських рішень. Сутність та функціональна наповненість управлінських рішень. Види управлінських рішень. Вимоги, що висуваються до управлінських рішень. Роль моделювання в прийнятті управлінських рішень. Види моделей та їх характеристика. Методи прийняття рішень.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
2	Системний аналіз управлінських проблем.	денна 4/0/4 заочна 1/0/0,3	Поняття системного аналізу та передумови його застосування при вирішенні управлінських проблем. Процес системного аналізу управлінських проблем. Особливості застосування системного аналізу при вирішенні управлінських проблем (методичні прийоми і способи).	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
3	Методологічні основи підготовки проектів управлінських рішень.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Теорія рішень. Багатоаспектний підхід до прийняття управлінських рішень. Методи та способи прийняття управлінських рішень. Поняття та підходи до моделювання при прийнятті управлінських рішень. Нестандартні підходи до прийняття управлінських рішень.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
4	Програмно-цільовий підхід до прийняття управлінських рішень.	денна 3/0/3 заочна 0,5/0/0,2	Зміст програмно-цільового управління. Поняття програми та її основні характеристики. Методика розробки комплексних програм. Життєвий цикл комплексних програм. Прогнозне моделювання розвитку. Види кошторисів та їх роль у прийнятті управлінських рішень	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
5	Аналіз варіантів підготовка проектів управлінських рішень.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Загальні положення процесу підготовки і прийняття рішень. Визначення цілей та вибір стратегії. Оцінка варіантів рішень. Організація виконання рішень. Оцінка ефективності прийнятих рішень. Контроль виконання прийнятих рішень. Етика в прийнятті управлінських рішень.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
6	Моделі розв'язання проблем беззбитковості діяльності.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Теоретичні основи аналізу беззбитковості. Види моделей беззбитковості та їх характеристика. Кромка безпеки. Графіки беззбитковості. Методика аналізу беззбитковості. Обмеження, які існують при моделюванні беззбитковості.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
7	Аналіз вигод і витрат.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Модель аналізу вигод і витрат. Визначення коректних варіантів вибору. Вимірювання і оцінка вигод і витрат. Порядок коригування на інформацію та дисконтування. Зміни у відносних цінах. Аналіз чуттєвості. Аналіз невизначеності і ризику.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
8	Моделі та методи аналізу інвестицій в основні засоби.	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,2	Основи аналізу інвестицій в основні засоби. Основні методи і моделі аналізу інвестицій в основні засоби. Методи оцінки інвестицій в основні засоби.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
9	Методи та моделі фінансових інвестицій.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Поняття та особливості здійснення фінансових інвестицій. Основні форми фінансового інвестування. Модель формування політики управління фінансовими інвестиціями. Основні критерії аналізу фінансових інвестицій. Методи аналізу фінансових інвестицій.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
10	Ситуаційний аналіз при прийнятті управлінських рішень.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Аналіз ситуації господарюючого суб'єкта. Оцінка реального стану. SWOT-аналіз. Стратегічний вартісний аналіз. Оцінка конкурентної позиції та визначення стратегічних дій.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
11	Моделі та методи управління матеріальними запасами.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Поняття та мета управління запасами. Завдання аналізу використання матеріальних запасів. Моделі управління матеріальними запасами. Нормування як метод оптимізації матеріальних запасів. Системи контролю матеріальних запасів.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
12	Методи фінансового управління.	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,2	Поняття фінансового управління., його методи і завдання. Фінансова модель підприємств. Математичне моделювання в управлінні фінансовою діяльністю підприємства. Моделювання фінансових стратегій на мікроекономічному рівні. Стратегія управління фінансовою стійкістю. Удосконалення фінансового управління. Розрахунок показників фінансової стійкості. Оцінка можливості банкрутства. Пошук шляхів удосконалення фінансового стану підприємства.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
13	Методи прийняття стратегічних управлінських рішень.	денна 4/0/4 заочна 0,5/0/0,2	Стратегічний аналіз як основа прийняття стратегічних управлінських рішень. Переваги стратегічного підходу до управління. Процес прийняття стратегічних рішень.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
14	Методи прийняття рішень у прогнозуванні розвитку підприємств.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,2	Моделі прийняття рішень щодо прогнозування розвитку підприємства. Прогнозування на основі пропорційних залежностей. Прогнозування фінансової діяльності. Оцінка ефективності моделей прогнозування.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Бандура З.Л. Облік і аналіз в системі стратегічного управління підприємством: монографія / З.Л. Бандура, В.Р. Шевчук, Л.В. Семенюк. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 248 с.
2. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз [Текст] : навч. посібник – 3-те вид., перероб. і доп. / П. Л. Гордієнко, Л. Г. Дідковська, Н. В. Яшкіна. – К. : Алерта, 2011. – 520 с.
3. Друри К. Управленческий и производственный учет. Вводный курс [Текст] : учебник для студентов вузов / К. Друри. – [5-е изд., перераб. и доп]. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 735 с.
4. Каплан Р. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Р. Каплан, Д. Нортон ; [пер. с англ.]. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 320 с.
5. Каплан Р. Стратегические карты. Трансформация нематериальных активов в материальные результаты / Р. Каплан, Д. Нортон ; [пер. с англ.]. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005. – 512 с.
6. Паргин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій : монографія / Г. О. Паргин. – К. : УБС НБУ, 2008. – 219 с.
7. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства : наукове видання / А. А. Пилипенко. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 276 с.
8. Пушкар М. С. Креативний облік: створення інформації для менеджерів: монографія / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2006. – 334 с.
9. Редченко К. І. Стратегічний аналіз у бізнесі : навч. посібник / К. І. Редченко. – [2-ге вид., доп.]. – Львів : «Новий Світ-2000», «Альтаїр-200», 2003. – 272 с.
10. Стратегічне управління : навч. посібник / В. Л. Дикань, В.О. Зубенко, О. В. Маковоз та ін.; – К. : Центр учебової літератури, 2013. – 272 с.
11. Уорд К. Стратегический управлеченческий учет / К. Уорд ; [пер. с англ.]. – М. : ЗАО Олимп-Бизнес, 2002. – 448 с.
12. Управленческий учет / Э. Аткинсон, Р. Банкер, Р. Каплан и др.; [пер. с англ.]. – [3-е изд]. – М. : Изд. дом Вильямс, 2005. – 878 с.
13. Управлінський облік / Г.О. Паргин, А. Г. Загородній, Т. І. Свідрик та ін.; – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 280 с.
14. Хорнгрен Ч. Управленческий учет [Текст] / Ч. Хорнгрен, Дж. Фостер, Ш. Датар ; [пер. с англ.]. – [10-е изд.]. – СПб. : Питер, 2005. – 1008 с.
15. Швець В. Є. Розвиток обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в Україні : монографія / В. Є. Швець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 448 с.
16. Шевчук В. Р. Еволюція і перспективи розвитку стратегічного управлінського обліку / В. Р. Шевчук // Вісник економічного факультету Формування ринкової економіки в Україні: Вип. 32. 36. наук. праць. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – С.166–168.
17. Шевчук В.Р. Еволюція стратегічного аналізу та передумови його розвитку в Україні / В.Р.Шевчук // Economics, management, law: innovation strategy: Collection of scientific articles. – Henan Science and Technology Press, Zhengzhou, China. 2016. – Р. 112-117.
18. Шевчук В. Р. Концепція стратегічного управління витратами в управлінському обліку / В. Р. Шевчук, З. Л. Бандура // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : зб. наук.-техн. праць – 2010. – № 20.14. – С. 147–153.
19. Шевчук В.Р. Стратегічний облік і аналіз : навч. посібник / Шевчук Віра ; за редакцією доктора економічних наук, професора Олексія Ковалюка. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 312 с.
20. Шевчук В.Р. Розкриття нефінансової інформації у звіті про управління вітчизняними суб'єктами господарювання: формат, виклики і перспективи. Вісник Одесського національного університету. Економіка. 2018. Том 23. Випуск 6 (71). С. 189–195. (Index Copernicus)
21. Шевчук В.Р. Проблемні аспекти та перспективи розкриття у звіті про управління інформації про ризики та невизначеності діяльності вітчизняними суб'єктами господарювання. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2019. Вип. 57. С. 104–109. (Index Copernicus)
22. Шевчук В. Передумови і проблемні аспекти складання звіту про управління у контексті адаптації законодавства ЄС в галузі бухгалтерського обліку в Україні. Україна – Європейський

Союз: від партнерства до асоціації: Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. 2019. Вип. II. С. 354 – 363.

23. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік як інформаційне підґрунтя стратегічного менеджменту підприємства / В. Р. Шевчук // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Національного університету Львівська політехніка: Зб. наук. праць – Львів : НУЛП, 2014. – №797. – С.417–422.

24. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік як система інформаційної підтримки конкурентної стратегії підприємства / В. Р. Шевчук // Менеджмент та підприємництво в Україні : етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. – 2012. – № 722. – С. 281–284.

25. Шевчук В.Р., Бордун О.Ю., Бабенко В.В. Застосування факторного аналізу для дослідження збалансованого розвитку туристичної дестинації (на прикладі України). Науковий погляд: економіка та управління. 2020. №4 (70). С.103-110.

Інформаційні ресурси.

<http://www.mon.gov.ua> - сайт міністерства освіти і науки України

<http://www.snu.edu.ua> - сайт Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля

Методичне забезпечення

Опорний конспект лекцій; методичні матеріали для проведення самостійної роботи; навчально-методичний комплекс дистанційного курсу дисципліни.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Таблиця 1

Оцінювання курсу для студентів денної форми навчання

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Заліковий тест	30
Разом	100

Таблиця 2

Оцінювання курсу для студентів заочної форми навчання

Активність роботи на практичних завдань	Виконання і захист контрольної роботи	Заліковий тест	Сума
10	40	50	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	зараховано
82-89	B (вище середнього рівня з кількома помилками)	
74-81	C (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
64-73	D (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	
60-63	E (виконання задовільняє мінімальним критеріям)	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті

Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику та обсяг навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus, Дія.Освіта або інших ресурсах.

Політика курсу

Плагіат та академічна добroчесність:

Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Завдання i заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшенні за письмовим дозволом директора інституту.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Вимоги до студента:

- бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять;
- залишати аудиторію з дозволу викладача;
- не заважати викладачу проводити заняття;
- бути підготовленим відповідно до тем курсу;
- виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи.